

Latweefchu Awisès.

Nr. 45. Zettortdeenâ 6tâ November 1841.

Skattees Latweefchu awisès Nr. 40.

Zit lohti ir Latweefcheem geld, kad proht rakstih, f. ir rakstischana wehderam eet labbumâ to schee pateefigi notiffumi mahzihs.

Ne sinnu teikt kurrâ gaddâ, no Zelgawas draudses, no Rahwufschu mahjahm, no Frank Sefwares pagasta, fainneeka brahli saldatôs nodewe. Mannu laiku atnahk grahamata no Kiewes pilsata; us grahamatas wahku mans pamilies wahrds riftigi usrakstihst; grahamatâ rakstitajs fakkahs no Rahwufcheem ar tahdu un tahdu wahrdu, tanni un tanni gaddâ nobohts. Rakstitajs dohd labbas deenas wisseem raddeem, mahtei, brahleem, mahsei, brahku un mahses behrneem, peesauz wissmasafu behrnu pee wahda un luhdsahs lai raddi par winnu apsehlojahs un lai tam suhtoh 20 rubbulus sudraba naudâ; winsch effohts Kiewes pilsatâ ilgi flims bijis, effohts pee Garnisones peedallihst, tur schim wiffai flitti klajotees un ja tam 20 sudraba rubbulus naudâ buhschoht aisuhtihst, tad winna wirsneeks tam effohts sohlijis to istaifihst, ka to buhschoht scheid Zelgawâ pee Garnisones peedallihst, fur tatschu mihkâ tehwu semmitê, tuwu pee mihleem raddeem, tam dauds labbaki buhschoht klattees. Padohdu us scho grahamatu raddeem sinnu, lai pee mannim atnahk. Atnahk mahte, atnahk brahli, islassa grahamatu un schee — ihpaschi mahte — affarinas noslauka par to dehlinu un brahli mihlu — un fuhdsahs un sehchlojahs ka winnu rehziha ne eespehj mihla brahla un mihkâ dehlina luhgschanu paklaufihst. Pa tam faeimohs ar kahdu no saweem raddeem, kos 32 gaddus kerra deenessi bijis, winneem isstahstu scho leetu un schee man fakka: neeki! to ne warr nekahds parutschiks jeb masafs wirsneeks istaifihst, par itt nekahdu nau-
du, lai pahrzelt saldatu no weena pulka eefsch

ohtra. Stahstu scho leetu rakstitaja raddeem un faku ta: kad tik naw kahda blehdiba klahst? Laidisim papreefschu divi woi trihs grahamatas tapatt bes naudas, un ja tahs riftigi aiseet un pahrnahk, tad arr wehl laika deesgan nauhu suhtihst. Suhtu weenu grahamatu un atnahk preeka pilna atbilde. Suhtu ohtru un tapatt. Rakstitajs luhdsahs lai pee sawa wirsneeka to nauhu suhta, tad winsch to nauhu buhschoht riftigi dabhuht. Atbildu: Ja wirsneeks leelijeos tewis no pulka israkstihst un tewi scheid fur peedallihst, tad prohtams, ka taws wirsneeks blehdis; winsch tew no naudas aisturrehs, tewis apmahnis ar leekahm apsohlichanahm, un kas tad tewin buhs? Mahzu lai eet pee Luttera mahzitaja Kiewes pilsatâ, lai to luhdsahs nauhu fanemt, tad ta ne buhschoht sust. Us scho grahamatu rakstitajs man atbild ta: „Nogahju ar Zuhfu grahamatu pee muhsu mahzitaja. Bet ak tawahm behdahm! Ultraddu mahzitaju nomiruschu. Winna zeeniga mahte ar karstahm asfarahm raudadama Zuhfu mihlfirdigu grahamatu islassija. Kâ Zuhf par nabbageem gahdajeet, par winneem eitat, par winneem raksteet, ittin tapatt winna nelaika Kungs arridsan effohts bijis. Echehl irr wisseem par muhsu nelaika mahzitaju! Irr jaw arridsan sinna par winna nahwi us Zelgawas basnizas-teesu aistlaista. Mihlais zeenigs mahzitajs! Zuhfu labba firds man dauds behdas darrija. Pats ne mahku grahamatu lassihst, tad nesumohst Zuhfu grahamatu dewu sawam wirsneekam lassihst. Un — kad Zuhf to sawâ grahamatâ sawzat par blehdi, tad winni dikti feschutte un leelijahs Zuhf apfuhdseht un manni tik ko ne nopehre. Winni ne ko ne grihboht sumahst, ta winni fazzija, nej no mannim, nej no mannas naudas; tad nu Zums luhdsahs to nauhu suhtihst pee kahda gohdiga kaupmanna muhsu pilsatâ ar wahrdu Moskow. Zeenigs

Noskow fungš tik labš irr patš maju grahmatinu pee Zums, manneem raksteem peelikt klahť. Un tã arri bija. Noskow fungš man raksta, ka rakstítajš to effohtš luhdsiš winna weetã 100 rubbuluš papihra naudas no pastas fanemt, lai eš to naudu pee winna laišchoht winsch buhſchoht to riftigi tam saldatam eedoht. Ko nu wairak? Nemmu 12 sudraba rubbuluš, ko raddi tukſchã gabbã sewim no muttes atrahwufchees bija faraudsijufchi un nobohmu patš ar farwu rohku us pasti. Utnahť atkal grahmata ar simť un simťu pateizibahm mihteem raddeem par labbu firdi un mihtligahm dahwanahm. Tẽ paleek rakstítajš kluſſu. Dohmaju pee sewim: Nedš tehwin! kad naudas wajjaga, tad ikt pirſta galla grahmata klahť; kad nauda rohkas, tad paleek kluſſu. — Tẽ aispehrn seemã pahrnahť Rahwufchu brahlis us mahjahm fehrstees. Raddi preezajahš ar leelu preeku, fahť to jautahť, woi kahdas sinnaš, woi naudu ko fuhtijufchi riftigi dabbujis? Wihrs ne sinn itt nekã nej no kahdas grahmatas, nej no kahdas naudas. Nedš nu — kã tas nahzees? Tas nahzees tã: Kawufchu brahlis flims gullejis Nowgorodes pilſatã eekſch laſaretes, un tam blaſſam gullejis ſaldats, Wahzeetis no Zelgawas, mannu laiku ſwehrinahť. Wahzeets fahť farwu beedri wajzajt no kurras draudſes, no kurre funga, no kurre pagasta, no kurreahm mahjahm tas effohtš nodohtš un ſchiš ne kahdu taunu prahtu ne turredams, tam wiſſu iſklabbina. Un Wahzeets tam tik wiſſai leelš draugš rahdiješ! Iſwajzajis ir wiſſmasaka behrnina wahrdu — kã meekigš brahlis tam turrejees klahť! Iſnahť nu abbi no laſaretes. Wahzeeti aishuhta pee farwa pulka us Kiewu un ſchiš paleek eekſch Nowgorodes. Wahzeets raksta grahmatas, nemun naudu un ſchiš nabbags ne sinn wiſſ ko draugš draugam darra! Iſnehme gan no pastes ſihmi par to riftigi nodohtu naudu; ja arri buhš blehdi dabbujis rohka, tať winna ſilla muggura ne atdohš paſpehletuš jeb iſkrahptuš 12 sudraba rubbuluš.

Schodeen, kad ſchohš wahrduš rakſtu, peenahze pee mannim no Krohna Wirzawas paga-

ſta no Uſſcheneeku mahjahm ſaimneekš ar farwu brahli, kaš no wezžas Platones no Mubra Zenkelu mahjahm, feewas wihrs buhdams, preekſch 10 gaddeem nodohtš. Winnu tehws, wihrs no 70 gaddeem, taggad jaw aishahjis Deewa preekſchã, preekſch 6 gaddeem mannim atneſſe grahmatu no farwa dehla un luhdsahš lai tam dehlam laišchoht sinnaš atpakkal, un lai tam aishuhtohť tohš 10 rubbuluš papihra naudas, ko winsch un mihtli raddini sewim atraudamees tam fuhtohť. Utminnohš wehl ittin ſkaidri, kã firmgalwis par farwu dehlinu mihtu affaras raudaja un farwu tukſchibu un farwu grahtumu mannim ſtahſlija. Kad tehws bija nomirris, tad ohtru grahmatu no mahſas puſſes, kaš tobrihd par kalponi pee ſaimneeka diſhwoja un ruddeni pee wihra iſgahje, ſaldatam aishaidu. Echo beidsamu grahmatu ſaldats riftigi dabbujis un pahrneſſis man to rahdija, bet no tahm ar naudu papreekſchu laiſtahm grahmatahm wihrs ittin neneeka ne ſinn. Kad wiſſu iſſtahſtijam, tad ſaldats ſozzija tã: Tik jaw mans ſeldwehbelis man ſcho ſtikki buhš padarrijis! Winsch man tik wiſſai draugš liſſahš buht! Uk kã nu farwu naudinu dabbuſchu atpakkal?

Skoblas prettimeekt! Eš Zums ſtahſtu ſcheit tihru pateefibu; ko nu ſakkat? Woi ſchee paſandeti rubbuli buhtu tã noſlihdufchi, ja tee ſaldati buhtu paſchi Prattufchi rakſiht? Pateefi ne. Irr no muhſejeem zits ſaldats nodohtš, no Brambergu muſſeſas Uppes-Pohſaimu mahjahm, arriſan ſaimneeka brahlis. Saimneekš un ſaldats abbi proht rakſiht. Saldats itgaddu laiſch grahmatas no Turku rohbeſchahm, fur winna pulkš libdš ſchin ſtahweja, un nekahda krahpfchana ſcheit ne warr notiktees; jo brahlis brahta bohſtabus paſihť. Weidsamã grahmata winsch arri Kreewiſku wirſrakſtu patš bija rakſtijis un winsch apmeerinaja raddus ſazzidams: par mannim ne behdajetees, eš taggad eſmu ezelts par ſkrihweri un mannim ittin labbi klahjahš. Zik dandš no muhſejeem eekſch Gwardes ſaldatu deeneſta; zik dandš pahrnahť par unteroffizereem, ar gohda ſihmehm puſchſoti! Ja tee tai laika kad tohš nodewe buhtu

prattuschi raksticht, zif dasch buhtu fawu laini un labbklahschanu deenesi atraddis! Un kas proht ne tà fà pa wezzam, (skattees Latweeschu awisès 1840, Nr. 10.) bet eefsch skohlahm mahzichts latwiski skaidri lassicht un raksticht, tam buhs ittin weegli eemahzitees ir Kreewu wallodu lassicht un raksticht, jo abbas wallodas skann kohpà un weegli abbas wallodas, weena eefsch vhtas pahrzekamas. Zif dauds weeglaki tahdeem mahziteem nekrushcheem arri nahktohs fawu karrabuschanu ismahzitees. Taggad 100 reis jafakka wahrds eefsch ausim eekam to paturr; rakstitajs to fawelk wiffu us papihru un tam tad dauds weeglaki schohs sweschus wahrbus galwà paturreht. Un arri no zittas pusses rakstischana zilwekam leela manta.

Kad kahda mahte, kurra behlinu patlabban biju swehrimajis tik wiffai raudaja, tad tai fazziju tà: fà tad muhsu wezzakeem, mihsa mahf no faweem behrneem jaunineem jafschkirahs! Tikko gaddus 10 wezzi tohs aisdohd tabtu probjam mahzibà, jadstiwu stary sweschcheem laudim un jamelke pehz isskohloteem, fur warr dabbuht maisiti pelnitees. Dasch dsihwo dauds 100 juhdses no wezzakeem atschkirts. Ne dohmajeet jelle fà Junns maseem laudim weeneem pascheem no behrneem jafschkirahs, tàpatt arri jafschkirahs wissangstakeem kungeem no faweem behrneem. Us to wezzene atbild: Gan labbi mihsais mahzitajs! tatschu Juh's sinnat fur Juh'su behrni paleef, Juh's tatschu ar teem warreet farunnatees! fur tad meh's nabbadini! Un palikku us scheem wahrdeem klussu, ned's arri scho baltu d'enu sinu, fo tur atbildet. Esmu pats us 500 juhdschm no raddeem bijis atschkirts. Etaigajam, es un wehl zits Kursennees 1831mà gaddà par jauku Italias semmi, tur zilweku skunstes un Deewa brihnuma darbus redseht. Bija fullès nauda deesgan, bijam apgehrbuschi un pachduschi un muuns abbeem patikkahs tohti pasauli redseht. Tè kahdà pilfatà dabbohnem Spranzoschu awisès lassicht fa Pohlu dumpis effohs arri Kursenni aisnehmis. Pohli jaw effohs Selgawà ar fawu spehku. Ko nu darriht? Sarunnajamees

kohpà tà: Woi meh's warram preezatees, kad raddini mihsa raud? Woi meh's warram ehst un dsert un naudu ap wehderu nehfast, kad winneem warr buht bads usnahf? Ja winni buhs dsihwotaji, tad dsihwofim arri, ja winni buhs mirreji, mirsim lihds. Tà farunnajuschees dohdamees atpakkat us Minkenes pilfatu Bawarias semmè, no kurrenes bijam isgahjuschi. Tur nogahjuschi pirma eeschana bij pee draugeem, fo bijam luhguschees: ja kahdas grahmatas no Kursennees nahf, tahs fanemt. Un bija arri mannam draugam grahmata no faweem wezzakeem atnahkuse, kas muhs mahzija, fa Kursenne irr un paleef fawam Deewam un fawam Keisaram padewiga un ustizziga lihds nahwei. Uf lassitais! kas warr isteikt muhsu neissakkamus preekus! Par 1000 duffateem scho preeka wehstti ne buhtum atderwuschi! Sinnu pats kahds preeks sweschà semmè, tahlà widdù, kahds preeks tur irr, kad dabbohn grahmatas un sinnas no faweeseem, un zif dauds weeglaki schkirshanas behdas panest, ja warr ar spalwu farunnatees! Zif dauds weeglaki affaras norimtohs par waigeem birt, ja mahtes un seewas, kam jafschkirahs no behleem un wihreem, ja tahs warretu, ja ne wairak ar spalwu ar teem farunnatees, kam tahs karstu behdu affaras raud pakkat! Bet nu juhs skohlas prettineeki ne nowehlat scho behdu atweeglinaschanu teem faweeseem! . . .

Wehl beidsiht pateefigu notikkumu peemimeschu. Pahrnahf schinni ruddeni saldat's mahjäs pehz 15 gaddu deenesta; atnahf pee mannim no Krohna Wirzawas Muntehnu mahjahm. Istabà eenahjis un gohdu mannim dewis, wihrs fakka raudadams tà: Mahzitajs, esmu nu ar Deewa paligu fawus gaddus isdeenejis, esmu pahrlaists us mahjahm, bet reds! atrohnu feewu isgahjuschu pee zitta wihra!

Es. Kas tad winnu laulajis?

Wunsch. Juh's paschi effat laulajuschi.

Es. Tad buhs atschkirta?

Wunsch. Kas winnu drihtsteja schkirt, kad man taf laulata feewa? Naw neweens winnu schkibiris.

Mekleju eeksch rutteem, atrohnu sewim par preeku, ka es ne esnu Deewa un Keisara likkumus pahrkahpis; irr männim riktigi atlaulafchanas grahmata no basnizas teefas us fo tad seewa no jauna laulata.

Ls. Kam tu ne laidi sinnu no sewim? Woi arridsan effi grahmata us mahjahm suhtijis? Woi ne sinni ka likkums irr schis: ja kahds saldatš par 5 gabdeem ittin nekahdas sinnas no sewim ne dohd, tad to eerauga ka tahdu kas wairs naw dshwotajs, kas turprettim mirriš.

Winfch. Woi tad es mahku rakstih? Kas saldatam par welti grahmata rakstih? Un kur lai saldatš naudu nemm rakstitajam malkfahnt un pastei malkfahnt! Un seewa jaw arridsan ta apnehmahs un noleelijahs: wihrin mihtais, es tewis ne aismirfischu, es no tewim ne atkahpschohs.

Ne buhs wišs schis pirmais un beidsamais saldatš, kam ta irr notizzees, un woi ta warretu notifteeš, ja prastu saldatš rakstih?

Stohlas-prettineeki faleekat wiffus schohs notiffumus kohpâ ar sawu leelu rehkinumu!

W. P.

Teefas fluddinafchanas.

No Rundales pagasta teefas, tohp zaur scho sinnamu darrihts, ka us rudsu lauka pee Ennitenu Krischjahna mahjahm firms ehrcelis, un us rudsu lauka pee Weides mahjahm behrs firgs atrastš. Kam schee firgi peederretu, teef ušaizinati, 2 mehneschu starpâ no appakškrakstitas deenas pee schihš pagasta teefas peeteikteeš, un prett barrošchanas atlihdinafchanu sawus firgus prettim nemt, zittadi tohs pašchus pagasta lahdei par labbu uhtrupê pahrdohs. Rundales pagasta teefa, 10tâ Oktober 1841.

(L. S.) Jahn Swirberg, pagasta wezzakais.
(Nr. 143.) Heydtmann, pagasta teefas ffrihweris.

Wiffi tee, kam kahdas taisnas parradu prašfischanas pee ta no mahjahm islikta Dandahles fainneeka Swinnu Jahna Dsholina byhtu, par kurra mantu konkurse spreesta, tohp ušaizinati few ar sawahm parahdichanahm lihds 8tu Nowember f. g. pee schihš pagasta teefas peemeldetees. Weijumuischad un Dandahles pagasta teefa. Zittelmindê, tai imâ Oktober 1841.

(Nr. 41.) Bumbeer, pagasta wezzakais.
Wuterhuff, pagasta teefas ffrihweris.

Zitta fluddinafchanas.

Zehrftes muischâ, ne tahlu no sudmallahm, warr labbus keegelus un daffinus dabbuht pirkt.

Naudas, labbibas un prezzu firgus us plazzi. Rihgâ, tanni 27tâ Oktober 1841.

	Sudraba			Sudraba	
	Rb.	Kp.		Rb.	Kp.
I jauns dahlberis gelbeja	1	33	I pohds kannedu tappe malkfahnt ar	—	90
I puhrs rudsu tappe malkfahnt ar	1	60	I — linnu labbakas surtes — —	2	—
I — kweeschu — —	3	—	I — sliktakas surtes — —	1	80
I — meeschu — —	1	20	I — tabaka — —	—	65
I — meeschu = putrainu — —	1	80	I — dselfes — —	—	75
I — ausu — —	—	75	I — fweesta — —	2	50
I — kweeschu = miltu — —	4	—	I muzza silku, preeschu muzzâ — —	7	50
I — bihdeletu rudsu = miltu — —	2	30	I — — wihschmu muzzâ — —	7	75
I — rupju rudsu = miltu — —	1	70	I — farkanas fahls — —	7	—
I — firmu — —	1	60	I — rupjas leddainas fahls — —	6	—
I — linnu = sehklas — —	2	75	I — rupjas baltas fahls — —	4	40
I — kannedu = sehklas — —	1	60	I — smalkas fahls — —	4	—
I — kimmieu — —	5	—			

B r i h w d r i k k e h t .

No juhrmallas gubernementu augstas walbischanas puffed: Walbischanas-rahts A. Weidler.